

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2015

ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 10. 06. 2015

ΤΑΞΗ: Β΄

ΧΡΟΝΟΣ: 2 ΩΡΕΣ (10.30 -12.30 π.μ.)

ΒΑΘΜΟΣ: _____

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑΣ: _____

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΜΗΜΑ: _____ ΑΡΙΘΜΟΣ: _____

ΤΟ ΓΡΑΠΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ

- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από δύο (2) μέρη
- Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα.
- Να γράψετε όλες τις απαντήσεις στα φύλλα απάντησης.
- Το εξεταστικό δοκίμιο θα παραδοθεί μαζί με τα φύλλα απάντησης.
- Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΜΟΝΑΔΕΣ 14)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1:

periferelaNews.com

Σάββατο , 5 Μαΐου 2012

Ταξιδεύουμε στη Γαύδο....το νοτιότερο άκρο της Ελλάδος

Η **Γαύδος** είναι ένα μικρό νησί, το οποίο υπάγεται στον νομό Χανίων και στην περιφέρεια Κρήτης. Είναι το νοτιότερο ελληνικό και ταυτόχρονα ευρωπαϊκό άκρο με πληθυσμό 98 κατοίκων στην απογραφή του 2001. Η κοντινότερη κρητική κωμόπολη στη Γαύδο είναι τα Σφακιά, στον νομό Χανίων.

Οι τουριστικές υπηρεσίες στο νησί είναι στοιχειώδεις, παρόλα αυτά το καλοκαίρι, το σύνολο των ανθρώπων στο νησί μπορεί να ξεπεράσει και τους 3.500, οι περισσότεροι των οποίων είναι κατασκηνωτές. Η "ξεχασμένη" στα νότια της Κρήτης Γαύδος ή αλλιώς Κλαύδη, γεμίζει με κόσμο – κατασκηνωτές κυρίως - που έλκεται **από τη μυστήρια ενέργειά της**, που θέλει να λιαστεί στις υπέροχες παραλίες του νησιού, να διαβεί τους αμμουδένιους λόφους της, να χαθεί χαζεύοντας τον έναστρο ουρανό της, να μεθύσει με τις μυρωδιές των πεύκων και της ρίγανης και να δώσει όρκο ιερό ότι θα επιστρέψει ξανά, για να τα ζήσει όλα από την αρχή.

Αραξοβόλι ταξιδιωτών, εμπόρων της Αφρικής και πειρατών, η Γαύδος λέγεται πως είναι το νησί όπου ναυάγησε ο Οδυσσέας και τον υποδέχτηκε η Καλυψώ. Αποτελεί το νοτιότερο άκρο της Ελλάδας, αλλά και της Ευρώπης. Η Γαύδος διαθέτει συνολικά τέσσερις γραφικούς οικισμούς – το Καστρί, το Ξενάκι, τα Βατσιανά και την Άμπελο.

Η ηλεκτροδότηση στα χωριά είναι μόνιμη, αλλά στις παραλίες και τα καταλύματα διακόπτεται μετά τις δώδεκα το βράδυ και σειρά παίρνουν οι γεννήτριες. Μην σας απασχολεί όμως αυτό. Η παντελής έλλειψη της φωτορύπανσης των πόλεων, σας προσφέρει τη μαγευτική θέα του έναστρου ουρανού.

Στη Γαύδο μπορεί κανείς να δει και να θαυμάσει σπουδαία αξιοθέατα. Από τα σημαντικότερα αξιοθέατα και σήμα κατατεθέν του νησιού είναι ο παλιός φάρος, ο οποίος κατασκευάστηκε το 1880 σε υψόμετρο 368 μέτρων και ήταν ορατός από απόσταση σαράντα μιλίων. Ανασκευασμένος μετά την καταστροφή του από τους Γερμανούς, δεσπόζει στο ίδιο σημείο και αξίζει να τον θαυμάσετε από κοντά, να πιείτε τον καφέ σας στην καφετέρια που βρίσκεται στο εσωτερικό του και να «ταξιδέψετε» σε άλλες εποχές, αγναντεύοντας την Γαυδοπούλα και στο βάθος την Κρήτη. Στα υπόλοιπα αξιοθέατα συγκαταλέγονται το βενετσιάνικο κάστρο στην Κεφαλή, τα ρωμαϊκά ερείπια στο λόφο του Άη Γιάννη, οι λαξευτοί τάφοι στα Λαυρακά και ο περίφημος «θρόνος» στην Τρυπητή, η νοτιότερη καρέκλα της Ευρώπης, όπως την αποκαλούν. Την τελευταία για να την επισκεφτείτε υπολογίστε ότι θα πρέπει να περπατήσετε περίπου οκτώ χιλιόμετρα - δύο με δυόμισι ώρες. Περπατώντας στην παραλία του Άη Γιάννη (τη δεύτερη καλύτερη παραλία παγκοσμίως σύμφωνα με το Discovery Channel) είναι σίγουρο ότι θα μείνετε άφωνοι από το μοναδικό δάσος πλάι στη θάλασσα, τις κατάφυτες αμμουδιές και τη χρυσαφένια της άμμο. Αν συνεχίσετε το μονοπάτι θα βρεθείτε στην περιοχή του Λαβρακά, όπου υπάρχει ένας ήρεμος κολπίσκος για να βουτήξετε. Η παραλία στο Σαρακήνικο, τέσσερα χιλιόμετρα από το μοναστήρι του Άη Γιάννη (μία ώρα περπάτημα περίπου), προσφέρει πανοραμική θέα στο απέραντο γαλάζιο και τις αγέρωχες κορυφές των Λευκών Ορέων.

Τέλος, οι πιο τολμηροί εξερευνητές θα βρουν τον προσωπικό τους παράδεισο στον Ποταμό, μια παραλία με κοκκινωπή άμμο και φανταστικά νερά, η πρόσβαση στην οποία είναι εξαιρετικά δύσκολη και προϋποθέτει γνώσεις κατάβασης γκρεμού. Ο περισσότερος κόσμος απλά τη θαυμάζει από πάνω, ενώ οι ριψοκίνδυνοι δοκιμάζουν την κατάβαση.

Εκτός από το ελεύθερο camping, το οποίο είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο στο νησί, για τη διαμονή σας και το φαγητό σας μπορείτε να επιλέξετε ενοικιαζόμενα δωμάτια με μπάνιο και κουζίνα, τα οποία κατά κύριο λόγο "ανήκουν" στη δική τους ταβέρνα με φρέσκο ψάρι.

Στη Γαύδο μπορείτε να φτάσετε είτε από την Παλαιοχώρα, είτε από τη Χώρα Σφακίων. Τα δρομολόγια δεν είναι πάντα σταθερά, γι' αυτό καλό θα ήταν να ενημερωθείτε εγκαίρως από τα λιμεναρχεία Σφακίων και Παλαιοχώρας.

www.perifereianews.com . Κρήτη
(Διασκευή)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2:

Πάρτε τα βουνά

Οδοιπορικό στην ορεινή Ελλάδα

Πήλιο

Το **Πήλιο** δεν είναι πολύ ψηλό βουνό. Έχει μόλις 1.624 μ. υψόμετρο. Κοντά στο Πήλιο βρίσκεται η τοποθεσία Αγριόλευκες, όπου τη χειμερινή περίοδο λειτουργεί ένα πολύ καλά οργανωμένο χιονοδρομικό κέντρο. Με τα τελεφερίκ μπορούμε να ανεβούμε έως και τα 1.470 μ. υψόμετρο, σε σημείο με απίστευτη διπλή θέα: από τη μια μεριά φαίνεται ολόκληρος ο Παγασητικός Κόλπος και από την άλλη το Αιγαίο, ο Θερμαϊκός Κόλπος, η Χαλκιδική και στο βάθος το Άγιο Όρος!

Το Πήλιο θεωρείται και είναι το πιο πυκνοκατοικημένο ελληνικό βουνό. Στον κυρίως όγκο του βουνού βρίσκονται περίπου τριάντα παραδοσιακά χωριουδάκια, το καθένα με τον δικό του χαρακτήρα, τα περιποιημένα σπιτάκια, τους ξενώνες, τις ταβέρνες, τα καλντερίμια και τα "παζάρια". Έτσι αποκαλούν στο βουνό των Κενταύρων τις πλατείες. Και τι πλατείες! Η μία πιο όμορφη από την άλλη! Όλες με τον απαραίτητο πλάτανο, την πέτρινη βρυσούλα, τα καφενεδάκια και τα τσιπουράδικα! Οι ομορφιές αυτές εξασφαλίζουν μια μαγική εικόνα!

Στο τοπίο κυριαρχούν οι χαμηλοί αλλά πυκνοδασωμένοι λόφοι. Στη χερσόνησο αυτή βρίσκονται περίπου τριάντα πέντε ακόμη χωριά, τα οποία επίσης διαθέτουν άρτιες υποδομές για τη φιλοξενία των επισκεπτών. Συνολικά ο μόνιμος πληθυσμός του βουνού ανέρχεται σήμερα στους 30.000 περίπου κατοίκους, που μοιράζονται σε εξήντα πέντε περίπου οικισμούς.

Το Πήλιο σε μεγάλα υψόμετρα έχει εκτεταμένα μικτά δάση από έλατα, οξιές, βελανιδιές, καστανιές, πλατάνια και κισσούς. Στα χαμηλότερα υψόμετρα κυριαρχούν τα πεύκα και τα πουρνάρια αλλά και καλλιέργειες με ελαιόδεντρα, μηλιές, κερασιές και άλλα οπωροφόρα. Η κτηνοτροφία δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη. Τα βοσκοτόπια είναι λίγα και μικρά. Αντιθέτως, προσοδοφόρα για τους ντόπιους ενασχόληση αποτελεί η μελισσοκομία.

Δεν είναι λίγοι στο Πήλιο που απασχολούνται στον κλάδο της αλιείας ή και σ' εκείνον της υλοτομίας. Αρκετοί, επίσης, ασχολούνται με την καλλιέργεια ανθέων και φυτών, ενώ άλλοι επιδίδονται στη συλλογή και την πώληση αρωματικών ή θεραπευτικών βοτάνων. Σε όλους αυτούς πρέπει **να προσθέσουμε και τους εμπόρους καθώς και τους δημοσίους υπαλλήλους**. Τον κοινωνικό ιστό συμπληρώνουν οι συνταξιούχοι και οι επαγγελματίες του τουρισμού.

Το Πήλιο διαθέτει μία πλήρη και **μεγάλη** γκάμα καταλυμάτων για όλα τα γούστα και για όλα τα βαλάντια. Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν για τη διαμονή τους ανάμεσα σε εκατοντάδες ξενοδοχεία, ξενώνες και ενοικιαζόμενα δωμάτια. Στην παράκτια ζώνη του Παγασητικού λειτουργούν και πέντε camping, άλλα στον Παγασητικό και άλλα στο Αιγαίο. Οι παραλίες μέσα στον κόλπο είναι συνήθως πιο ήρεμες αλλά μαζεύουν πολύ κόσμο. Τα νερά είναι πιο ρηχά και έχουν ένα χρώμα γαλαζοπράσινο. Αντίθετα, οι παραλίες στην εξωτερική πλευρά του Αιγαίου σηκώνουν πολλές φορές κύμα. Εκεί τα νερά βαθύνουν πιο απότομα και έχουν χρώμα βαθυγάλανο. Το Πήλιο είναι ένας επίγειος παράδεισος και **προσφέρει** για όσους λατρεύουν τα ριψοκίνδυνα αθλήματα, τον εναλλακτικό τουρισμό και τις δραστηριότητες στη φύση.

Τα σπιτικά γλυκά του κουταλιού είναι και εδώ σε κοινή θέα στους υπαίθριους πάγκους και θεωρείται κάτι σαν ιεροσυλία να φύγεις χωρίς να κρατάς δύο σακούλες με πολύχρωμα βαζάκια και βότανα για κάθε νόσο. Σημείο αναφοράς στο Πήλιο είναι και η Μονή του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου στην Πορταριά, ενώ η πλατεία των Ταξιαρχών προσφέρει στους επισκέπτες την απίστευτη θέα προς το Βόλο και τη θάλασσα του Παγασητικού. Η Πορταριά έχει και το παλαιότερο και πολυτελέστερο ξενοδοχείο των Βαλκανίων, το «Θεοξένια», που ανακαινίστηκε πρόσφατα.

partetavouna.blogspot.com/2014/.../blog-post_20.htm

1. **Ερωτήσεις Κατανόησης:**

- α) Το Πήλιο είναι ένας προορισμός που τον προτιμούν οι άνθρωποι μια συγκεκριμένη εποχή; Ναι ή όχι και γιατί;
Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένες φράσεις και λέξεις από το κείμενο 2. (μον. 0.75)
- β) Να συγκρίνετε τα δύο κείμενα και να γράψετε **δύο (2) ομοιότητες** και μία **(1) διαφορά** που παρατηρείτε ως προς το περιεχόμενό τους. Εσείς ποιο από τα δύο μέρη θα προτιμούσατε για διακοπές και γιατί; (μον. 1.25)

2. **Οργάνωση κειμένων:**

- α) Να γράψετε **τα δομικά στοιχεία της πέμπτης παραγράφου του κειμένου 1**. (μον. 0,5)
- β) Με **ποιον τρόπο αναπτύσσεται η πέμπτη παράγραφος στο κείμενο 1**; (μον. 0,5)

3. **Μορφοσυντακτικά φαινόμενα:**

- α) Να μεταφέρετε τα πιο κάτω ρήματα (υπογραμμίζονται στο κείμενο 2) στον **χρόνο** και στο **πρόσωπο** που **ζητείται**: (μον. 0,5)

θεωρείται (γ' ενικό, συντελεσμένου μέλλοντα), προσφέρει (β' ενικό, παρατατικού)

- β) Να αναγνωρίσετε **συντακτικά** τους πιο κάτω όρους (υπογραμμίζονται στα κείμενα). Σε περίπτωση αντικειμένου να δηλωθεί το είδος του. (μον. 1)

από τη μυστήρια ενέργειά της (κείμενο 1)
σας (κείμενο 1)
θέα (κείμενο 1)

να προσθέσουμε και τους εμπόρους καθώς και τους δημοσίους υπαλλήλους. (κείμενο 2)

- γ) Να σχηματίσετε τον **Συγκριτικό** και τον **απόλυτο Υπερθετικό** (μονολεκτικά) του επιθέτου **μεγάλη** (υπογραμμίζεται στο κείμενο 2) (μον. 0,5)

4. Λεξιλογικές ασκήσεις

« συμπληρώνουν » , «έλλειψη»

α) Να βρείτε το α' συνθετικό των πιο πάνω λέξεων.

(μον. 0,5)

β) Να σχηματίσετε μια νέα σύνθετη λέξη χρησιμοποιώντας το ίδιο α' συνθετικό της κάθε λέξης που σας δίνεται πιο πάνω. (μον. 0,5)

(μον. 0,5)

5. Παραγωγή Γραπτού Επικοινωνιακού Λόγου (μον. 8)

Αλληλογραφείτε με έναν φίλο σας που ζει μόνιμα στο εξωτερικό και θέλετε να τον προσκαλέσετε να επισκεφτεί την πόλη σας. Να γράψετε ένα γράμμα, παρουσιάζοντας τους λόγους για τους οποίους αξίζει να επισκεφτεί τη Λεμεσό (προσπαθήστε να τον πείσετε πως η Λεμεσός είναι η καλύτερη επιλογή και ο πιο ελκυστικός προορισμός).

(220 – 250 λέξεις περίπου)



ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Διδαγμένο Κείμενο

Για ένα παιδί που κοιμάται

Νύχτα. Η κίνηση αραιή στη λεωφόρο.
Μες στο κλειστό, το φωτισμένο εργοστάσιο,
Οι μηχανές, αποσταμένες* μα άγρυπνες,
Επιβλέπουν σαν άκακοι γίγαντες
Τον ύπνο του μικρού. Στριμωγμένος
Κοντά στη σκάρα του ατμού,*
Με του αδερφού του το παλτό σκεπασμένος
Ξεκουράζεται.
Όλη τη μέρα δουλεύει στα φανάρια*
Σκουπίζει τζάμια βιαστικά με το κόκκινο.
Εισπράττει κέρματα ή την εύλογη* αγανάκτηση. Περιμένει το
επόμενο φανάρι.
Τίμια κερδίζει έτσι το ψωμί
Και το μερίδιο του νυχτοφύλακα,
Που τον αφήνει να κοιμάται εκεί μέσα.

Τα χιονισμένα βουνά της πατρίδας του,
Τα χέρια της μάνας του που τύλιγαν γύρω του
Γυναίκειο μαντίλι για το κρύο,
Το δάσκαλο που πληρωνόταν με γάλα
Μόλις θυμάται.
Θυμάται κάτι ελληνικά από το στόμα του,
Που τώρα εδώ ακούγονται αλλιώτικα.
Όχι σαν βότσαλα γυαλιστερά μεγάλης θάλασσας,
Όχι σαν ποδοβολητό του αλόγου
Ενός ανίκητου στρατηλάτη,*
Αλλά να, σαν τα κέρματα στην τσέπη,

Σαν το φτύσιμο στο βλέμμα του πελάτη.
Καμιά φορά πιο εγκάρδια
Σαν τούτο δω το βουητό της σκάρας,
Που όλο ανεβάζει το θερμό ατμό.

Δ. Χ. Χριστοδούλου, Το κυπαρίσσι
των εργατικών, Καστανιώτης

Λεξιλόγιο

1 σχολά: τελειώνουν την εργασία
2 μπουζί: ψυχρός σαν τον πάγο

Αδίδακτο Κείμενο

Το νυχτερινό σχολά¹

Ωρα έντεκα και κάτι,
το νυχτερινό σχολά¹
κει που πέρναγες, διαβάτη,
κι ήταν όλα σκοτεινά.
Άξαφνα ένα φως τα λούζει,
ξεπροβάλλουν τα παιδιά,
μάγουλα απ' το κρύο μπουζί²,
ποδαράκια σαν κλαδιά.

Ωρα έντεκα και κάτι,
τα εργατόπαιδα σχολάν¹.
Στάσου προσοχή, διαβάτη,
ήρωες μικροί περνάν.

Σαν φυσά το ξεροβόρι
και λυγίζουν δω κι εκεί,
άλλοι δίχως πανωφόρι,
άλλοι ακόμα νηστικοί,
αδερφάκια κουρασμένα
απ' τη δύσκολη ζωή,
όλη μέρα βουτηγμένα
στις καπνιές και στη βουή.

Ωρα έντεκα και κάτι,
τα εργατόπαιδα σχολάν.
Στάσου προσοχή, διαβάτη,
ήρωες μικροί περνάν.

Μες στη νύχτα τώρα πάνε
στο σκοτάδι το πηχτό
τα παιδιά που πολεμάνε
για το μεροκάματο.
Χέρια βρώμικα απ' τα λάδια,
μάτια κατακόκκινα,
αδερφάκια δίχως χάδια
με σφαγμένη την καρδιά.

Ωρα έντεκα και κάτι,
τα εργατόπαιδα σχολάν.
Στάσου προσοχή, διαβάτη,
ήρωες μικροί περνάν.

Αντώνης Σαμαράκης

Ερωτήσεις

- ❖ Να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν, αφού μελετήσετε και αντιπαραβάλετε τα δύο λογοτεχνικά κείμενα που σας δίνονται πιο πάνω:

1. α. Στο ποίημα της Δ.Χ. Χριστοδούλου «Για ένα παιδί που κοιμάται», παρουσιάζεται η ζωή του παιδιού σε δύο χρονικές βαθμίδες. Ποιες είναι αυτές και τι περιλαμβάνει η καθεμία; Να τις παρουσιάσετε.

(μον. 2)

- β. Να αναφέρετε τα συναισθήματα του μικρού παιδιού και να τα δικαιολογήσετε.
(να γράψετε τουλάχιστον δύο)

(μον. 1)

2. Το ποίημα «Για ένα παιδί που κοιμάται» της Δ. Χ. Χριστοδούλου και το ποίημα «Το νυχτερινό σχολά» του Αντώνη Σαμαράκη συνδέονται νοηματικά.

- α) Να εντοπίσετε και να καταγράψετε δύο (2) ομοιότητες των ποιημάτων και να τις αιτιολογήσετε κάνοντας αναφορές σε συγκεκριμένους στίχους.

- β) Να εντοπίσετε μία (1) διαφορά.

(μον. 2.25)

3. Να καταγράψετε τρία (3) χαρακτηριστικά της νεοτερικής ποίησης όπως παρουσιάζονται στο ποίημα της Δ. Χ. Χριστοδούλου «Για ένα παιδί που κοιμάται».

(μον. 0,75)



Η Διευθύντρια

Ζωή Οδυσσέως Πολυδώρου

